

เลือกให้เป็น

พระธรรมโกษาจารย์ หรือพุทธทาสภิกขุ ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า

“ถึงยามได้ ไปได้ให้ดี ไม่มีทุกข์

ถึงยามเป็น เป็นให้ถูก ตามวิถี

ถึงยามตาย ตายอย่างเป็น เห็นสุดดี

ได้อย่างนี้ ไม่มีทุกข์ ทุกเวลา”

คนเรา ถ้าปฏิบัติตามคำกลอนดังกล่าวนี้ ความทุกข์ย่อมไม่เบียดเบียนแน่นอน ท่านให้
อรรถาธิบายไว้ดังนี้

1. ไปได้ให้ดี คือ ได้ชนิดไม่เสีย ได้แก่ ไม่เสียใจ ไม่เสียแรง ไม่เสียทรัพย์ ไม่เสียเลือดเนื้อ ไม่เสีย
สันติสุขไม่สร้างทุกข์แก่ใคร ๆ รวมความว่า ได้แล้วก่อให้เกิดผลดีทุกฝ่าย

2. เป็นให้ถูก หมายถึง คนเป็นอะไร รับภาระหน้าที่อะไร ก็พยายามปฏิบัติไปภายในขอบเขตแห่ง
รับผิดชอบของตน ไม่ทำหน้าที่บกพร่อง อย่างก้าวท้าวไปในกิจที่ไม่ใช่ธุระ ถ้าเป็นลิเก ละคร ก็เรียกว่าไม่ร่า
นอกบท

3. ตายอย่างเป็น หมายถึง ตายแล้วเหมือนไม่ตายคุณความดีหรือประโยชน์ยังสถิตจารึกอยู่ใน
หัวใจของทุกคนเรียกว่า ตายแล้วไม่สูญ ตายอย่างมีอนุสาวรีย์ คนเราถ้าได้ก็ได้ดีเป็นก็เป็นถูก แม้ตายไป
โลกก็ไม่ลืม คนคืออยู่ที่ไหนเขาก็รักใคร่จากไปเขาก็คิดถึง **อยู่กับสบาย ไปก็สะดวก ไม่ทุกข์จนลำบาก
ไม่ยากจนลำเค็ญ ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้**

ดังนั้น ... คนเราจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดและขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติธรรมไป
ด้วย เมื่ออยู่จึงจะมีค่าเมื่อจากลาเขาก็อาลัยระลึกถึง **พระธรรมดิลก ได้ประพันธ์เป็นกลอนสอนใจไว้ว่า**

“อันทพยส์สิน ถิ่นฐาน ทั้งบ้านช่อง

อีกเงินทอง ไร่นา มหาศาล

เป็นสมบัติ ของตัว ได้ช่วงกาล

จะต้องผ่าน จากกัน เมื่อวันตาย

ส่วนความดี มีความล้นยศ สมบัติแท้

ถึงตัวแก่ ภายดับ ไม่ลับหาย

จะสถิต คิดแน่น แทนร่างกาย

ถึงตัวตาย ชื่ออยู่ เชิดชูเอย

การทำความดี แม้ตายร่างกายเนาเปื่อย ก็ไม่มีใครรังเกียจ เพราะความดีจะเป็นเสน่ห์ ที่จะดึง
คุณมหาชนให้เข้าใกล้ ส่วนคนชั่ว อย่างว่าแต่ตายเลย แม้เป็น ๆ ก็ไม่มีใครปรารถนา จะใกล้ชิด เกรง
เสนียดจัญไรพลอยติดตัว ทำให้หมองมัวไปด้วย ดังนั้นท่านจึงสอนให้เราคบแต่คนดี หลีกหนีคนชั่ว
เพราะ **คบคนดีเป็นศรีแก่ตัว คบคนชั่วอัปราชัย** เพราะฉะนั้น จงจำไว้ว่า

“คบคนดี ร่มเย็น เห็นกันทั่ว
คบคนชั่ว คนเลว จะเหลวไหล
คบคนดี มีคุณ อบอุ่นใจ
คนจัญไร คบคำ พาเป็นพาล
จงคบคน ดีเถิด บังเกิดผล
อย่าคบคน ชั่วร้าย หมายถึง
จีนคบคำ พาดน เป็นคนพาล
สร้างสันดาน เลวชั่ว น่ากลัวจริง”

ล้นกับพื้น ไกลกัน มั่นก็ยาก
อยู่ในปาก ของเรา ยังเศร้าหมอง
กระทบกัน บ่อยบ่อย ไม่ปรองดอง
เหมือนพี่น้อง ญาติมิตร ยังผิดใจ